

Publication: Beeld(Uitgawe2) - Main
Title: MINISTERS SE BYVOORDELE OB bekryk handboek
Publish date: 12 Oct 2022
Page: 2

Reach: 41286
AVE: R 37366.56
Author: Llewellyn Prince

MINISTERS SE BYVOORDELE

OB bekryk handboek

DA, Cosatu skop teen 'aalmoesse aan kaders'

Llewellyn Prince

Die nuwe ministeriële handboek (MH), wat welgestelde ministers daarvan vrywaar om vir elektrisiteit en water by hul ampswoning te betaal, gaan waarskynlik deur die openbare beskermer (OB) ondersoek word.

Die DA het gister bekend gemaak dat hy 'n amptelike klag by die OB-kantoor gaan indien én gaan versoek dat die omstrede handboek heeltemal afgeskaf word.

Openbare verantwoordiging het gevolg nadat die bepalings in die jongste MH die laaste paar dae aan die lig gekom het in 'n tydperk waarin gewone Suid-Afrikaners aan stygende lewenskoste, beurtkrag en waterbeperkings onderwerp word.

Dit is reeds in April vanjaar deur pres. Cyril Ramaphosa goedgekeur. Cosatu het die byvoordele vir ministers daarin selfs as "ontoepaslik, onsensitief" en "skandalig" beskryf en eis ook die afskaffing daarvan.

Die presidensie het gister ten tyde van publisering nie op verdere navrae oor die kwessie gereageer nie. Phumla Williams, kabinetswoord-

voerder, het Maandag wel bevestig dat die departement van openbare werke en infrastruktuur ingevolge die MH verantwoordelik is vir die water- en kraguitgawes by alle ministeriële ampswoning.

LP's het gister van die kantoor van die ouditeur-generaal (OG) gehoor dat die departement, waarvan Patricia de Lille die minister is, se opgehoofte onreëlmatige uitgawes in 2021-'22 sowat R2,1 miljard beloop het. Dié departement is deur sy "prestige-portefeulje" verantwoordelik vir die verblyf- en ander byvoordele van ministers en LP's.

Tintswalo Masia, senior ouditeur-stuurder in die OG-kantoor, het in die portefeuljekomitee oor openbare werke en infrastruktuur ook haar kommer uitgespreek omdat daar geen gevolgbestuur vir dié onreëlmatige uitgawes was nie. Die komitee het gister die departement se oudit- en jaarverslag bespreek.

Volgens Masia is geen onreëlmatige uitgawes ook tot dusver deur die departement verhaal nie en geen invorderingsproses daarvoor al begin nie.

"Dit is kommerwekkend. Daar

Prof. Erwin Schwella

moet gevolgbestuur wees."

Intussen het dr. Leon Schreiber, DA-LP en -woordvoerder oor staatsdiens en administrasie, gister verder namens sy party gesê die OB-klag gaan die jongste stel "aalmoesse aan ANC-kaders" uitdaag en die MH in die geheel betwis.

Volgens hom is daar tans geen wet wat voorsiening maak vir die MH se bestaan nie, "wat die president dik-tatoriale mag gee om belastingbetalers te dwing om vir die byvoordele van ministers te betaal".

"Dit is om dié rede dat die president die MH in April (vanjaar) in die geheim kon wysig om hierdie nuwe byvoordele toe te laat sonder om eens die moeite te doen om die parlement in te lig."

Volgens Schreiber skend Rama-

Hoës se ander pasellas

Ingevolge die jongste ministeriële handboek geniet ministers ook ander byvoordele, soos:

- 'n Ampswoning in Pretoria en Kaapstad elk;
- 'n Huishoudelike werker per ampswoning;
- Die installering van faks- en internet/WiFi-geriewe, rekenaar-toerusting en relevante TV-intekendienste vir amptelike gebruik in die ampswoning;
- Veiligheidspersoneel by hul ampswoning én een ander private woning;
- 'n Waghuis by enige ampswoning;
- Ondersteuningspersoneel in die amptenaar se private kantoor;
- Gratis rekenaar-toerusting en 'n selfoon met 'n jaarlikse perk van

R60 000 op oproepe;

- 'n B8P-motorbestuurder en beskermingsbeamptes van die polisie;
- 'n Ampsmotor van nie duurder nie as R700 000 in Pretoria en Kaapstad elk;
- 20 binnelandse enkelvliegkaartjies (ekonomiese klas) vir ministers en hul gades per jaar, met ses bykomende enkelkaartjies per jaar vir afhanklike kinders;
- Ministers en hul adjunkte mag op twee internasionale reise per jaar vir werk deur hul gades vergesel word; en
- Oorsee moet ministers gebruik maak van hotelle wat by hul "status pas", maar redelike tariewe het ("vyfsterhotel of ekwivalent van 'n Suid-Afrikaanse vyfsterhotel").

phosa se optrede die etiekkode vir die uitvoerende gesag.

Die DA meen die parlement moet eerder oor byvoordele vir ministers besluit.

Prof. Erwin Schwella, regeerkundige aan die Hugenote-kollege in Wellington, het gister in sy reaksie gesê dit wil voorkom asof die MH "in stilte goedgekeur is omdat hulle weet dat dit groot reaksie sou ontlok".

"Of dit regts gedoen kan word of nie, dit is in elk geval nie wat ons

verwag van 'n president wat verantwoordelik of verantwoordbaar sou optree teenoor die mense in die land wat swaarkry en arm is nie. Daar word nie van 'n president verwag om vir sy knus groepie stil-stil 'n klompie ekstra voordele, wettig of onwettig, te gryp nie.

"In die onwaarskynlike situasie dat daar hiervoor eksplisiete regsbevoegdheid is – en al sou daar wees – sal dit uiteindelik onder die omstandighede weer eens 'n vorm van rege-ring sonder integriteit wees."